

La comprensió del rei d'Espanya envers els colpistes

Heus ací el reportatge de 'Der Spiegel' que revela l'existència d'un sorprenent document, segons el qual el rei Joan Carles I sentia una certa simpatia pels militars del cop d'estat del 1981.

Normalment, el dia 23 de febrer és un dels millors dies de l'any per al rei d'Espanya. És un dia per a recordar que el 1981 hi va haver un intent de colp d'estat i commemorar que ell va poder salvar la democràcia, una democràcia encara jove. Ja feia més de cinc anys que el general Franco s'havia mort, però des del pati d'una caserna els seus seguidors més fidels, alts càrrecs militars, planejaren de reinstaurar un règim dictatorial a l'estat espanyol. Joan Carles I, però, ho va poder evitar.

Tamnateix, el 23 de febrer vinent no serà pas gens normal, perquè ha sortit a la llum un document que fa trontollar la imatge del rei espanyol com a demòcrata impecable.

Lothar Lahn, que va ser ambaixador alemany a Madrid entre el 1977 i el 1982 i que el rei Joan Carles tenia en gran estima, va ser qui va redactar aquest document. El 26 de març del 1981 a la tarda, el monarca, que llavors tenia 43 anys, va rebre aquest diplomàtic, que ocupava el càrrec des de 16 anys enrere, per a tenir-hi una conversa privada al Palau de la Zarzuela. Joan Carles va confessar al seu convidat tot allò que va passar per la seva ment mentre es perpetrava l'intent de colp d'Estat.

El rei "no va mostrar cap signe de menyspreu ni d'indignació davant de qui havia participat en l'intent de colp d'estat. Més aviat arribava a comprendre'ls, o fins i tot a simpatitzar-hi", informava Lahn des de Bonn. Joan Carles va explicar, "com si els disculpara", que els insurrectes només volien "allò que tots volíem, és a dir, que es restablira la disciplina, l'ordre, la seguretat i la tranquil·litat."

El Borbó va afirmar seriosament a Lahn que no eren pas els dirigents colpistes, sinó l'ex-president Adolfo Suárez —escollit a les eleccions democràtiques—, qui tenia tota la responsabilitat de l'intent de colp d'estat, perquè Suárez —el polític reformista de l'antic règim que s'havia fet càrrec de fer arribar a Joan Carles al poder— havia "menyspreat els militars". Ell, el rei, li havia aconsellat qui-sap-les vegades "que acceptara les propostes dels militars que fins en aquell moment havien actuat de manera independent". El monarca va afegir que havia decidit d'exercir influència davant el govern i els tribunals militars perquè "no els ocorreguera massa coses" als dirigents del colp d'estat, "que sols desitjaven el millor per a tots".

Açò significa que Joan Carles, en el fons, encara era el reaccionari que havia educat el dictador Franco? La veritat és que el *Generalísimo* el va portar de seguida a Espanya i poc després el va designar successor seu.

El teletip número 524 de Lahn és "extremadament important", afirma Julián Casanova, professor de la Universitat de Saragossa i un dels historiadors més importants del país. Casanova ha maldat, infructuosament, per a accedir a les actes processals de l'intent frustrat de colp d'estat. Tots els documents que fan referència a aquest dia fatídic per a la democràcia espanyola resten subjectes a confidencialitat durant un període de temps de cinquanta anys. Mai no s'havia produït cap manifestació tan clara que el jove rei "no era el mateix demòcrata que és avui", afirma aquest conegut investigador del franquisme.

No hi ha dubtes sobre l'autenticitat de les declaracions del rei d'Espanya que Lahn va transmetre. Com que va morir el 1994, no podem preguntar-li-ho directament. La casa reial no vol fer cap declaració sobre el contingut de la conversa. Segons un portaveu, als arxius oficials no hi ha cap acta que faça referència a aquesta "conversa privada".

No obstant això, els companys de Lahn consideren que el cap de la diplomàcia era un home amb qui es podia confiar, i que el seu teletip és a l'arxiu polític d'Afers Estrangers. El govern ara n'ha autoritzat la divulgació.

La posició pública del rei contra els militars que es van rebel·lar és coneguda per tots. Aquella nit, quan la Guàrdia Civil, sota les ordres del tinent coronel Antonio Tejero, va segrestar el parlament i els diputats, va ser Joan Carles que va negociar per telèfon d'una manera decisiva amb els generals. D'aquesta manera va deixar clar que ell, com a comandant en cap, no hi tenia res a veure, tal com els rebels sostenien llavors. Al seu discurs televisat va confirmar "l'ordre constitucional".

Ara apareixen de manera sorprenent les seues paraules de simpatia. És obvi que fins ara al rei d'Espanya li era molt difícil d'enderrocar l'herència de la dictadura. Joan Carles, amb formació per a fer ús de tota mena d'armes, coneixia perfectament els alts càrrecs militars.

El rei espanyol amb Lothar Lahn.

El general Alfonso Armada, un dels dirigents colpistes, havia estat secretari del rei durant disset anys. Onze dies abans de l'intent, el rei l'havia nomenat segon cap de l'estat major de l'exèrcit. Armada va aprofitar aquesta proximitat per a aparentar entre la resta de conspiradors que tenia prou poder. El rei va comentar a Lahn que el comportament d'Armada l'havia decebut. Amb la resta de conspiradors, només hi tenia la típica companyonia.

Amb tot, per què s'obrí tant el monarca amb un diplomàtic estranger? Va desfogar la seva ràbia i va deixar anar tots els seus secrets? O va voler restar

importància a tot allò que ocorria per a netejar la reputació del seu país?

Al cap i a la fi, per a Espanya, Alemanya era el valedor més important que podia tenir a Europa i a l'OTAN. El rei Joan Carles I va confessar a Lahn que la gent havia d'oblidar el 23 de febrer "com més aviat millor", i que confiava que no es repetiria un fet semblant.

Afortunadament per al rei, Lahn es va perdre dins la burocràcia de Bonn. Helmut Schmidt només coneixia la cara positiva dels espanyols. El rei va fer un "paper rellevant", va informar entusiasmat Lahn unes quantes setmanes després de la seva visita al palau.

Un any després, el president alemany va convidar el rei i la reina espanyols a la seva casa de Hamburg-Langenhorn on es van servir anguiles, cranc i compta de fruites vermelles.

Klaus Wiegrefe
Helene Zuber
© Der Spiegel

Traducció de Adel Abugren

D'acord amb l'article 15 de la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, informem que les dades personals que figuren en aquest formulari seran tractades i utilitzades per a la gestió de la subscripció i comunicació de les dades personals originals a Edicions del País Valencià, carrer Sant Ferran, 12, 3er. 46001, València o a subscripcions@eltemps.net.

UNA ALTRA OPINIÓ
ÉS POSSIBLE
www.eltemps.cat

Butlleta de subscripció

Primer cognom	Segon cognom	Nom
Adreça	Població	Codi postal
Telèfon particular	Telèfon feina	
Telèfon mòbil	Doc. d'identitat	
Correu electrònic		
Data de naixement	Professió	

Se subscriu al setmanari EL TEMPS per un període d'un any, prorrogable si no hi ha ordre en contra, i un import de 145 € / (estat espanyol, Andorra i Catalunya Nord)

Europa: 259 €
Resta del món: 536 €

Paré el pagament de la subscripció de la següent manera:

- Xec bancari adjunt a nom d'Edicions del País Valencià
- Gir postal núm. _____
- Domiciliació bancària (ompli dades de sota)
- Transferència bancària

Dades de facturació

Nom	NIF / CIF
Adreça	Població
	Codi postal

Domiciliació bancària

Distintius senyors: Caixa/banc	Agència
Adreça	Població
	Codi postal

Nom i adreça del titular del compte

Els pregue que, fins a nova ordre, els rebuts que presentarà Edicions del País Valencià, SA, per l'import de la SUBSCRIPCIÓ ANUAL, siguin pagats a càrrec:

Núm. compte de _____ de _____

Signatura _____

EL TEMPS Carrer Sant Ferran, 12, 3er. • 46001 VALÈNCIA
Tel. 902 131 025 • subscripcions@eltemps.net • CIF A-46186821